

**TURUN
YLIOPISTO**

Avoimet oppimistilat - Luokanopettajien kokemuksia opetuksen toteuttamisesta

Kasvatustieteiden tiedekunta
Kandidaatintutkielma

Greta Huotari
Betty Järvi

26.4.2026
Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Kasvatustiede

Tekijät: Greta Huotari & Betty Järvi

Otsikko: Avoimet oppimistilat peruskoulussa - Luokanopettajien kokemuksia opetuksen toteuttamisesta

Ohjaaja: Yliopistotutkija Laura Helle

Sivumäärä: 34 sivua

Päivämäärä: 26.4.2026

Tässä kandidaatintutkielmassa tarkasteltiin luokanopettajien kokemuksia opetuksen toteutuksen eroista perinteisen ja avoimen oppimistilan välillä. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia eroja luokanopettajat kokevat opetusmenetelmissä näissä kahdessa oppimistilatyypissä. Aihe on ajankohtainen tutkittavaksi, koska avoimien oppimistilojen lisääntyessä on se myös herättänyt paljon kriittistä keskustelua. Oppimisympäristöistä ja avoimista oppimistiloista on aikaisempaa tutkimusta, mutta ne keskittyvät usein oppilaiden kokemuksiin. Tämän vuoksi tässä tutkielmassa aihetta tutkittiin luokanopettajien näkökulmasta.

Tutkimus toteutettiin laadullisena haastattelututkimuksena. Tutkimusmenetelmänä toimi avoin teemahaastattelu, jossa haastateltaville annettiin vapaus vastata haastattelukysymyksiin vapaasti omalla tavallaan. Aineistonkeruu toteutettiin haastattelemalla yhdestä koulusta viittä luokanopettajaa, joilla oli työkokemusta sekä avoimista että perinteisistä oppimistiloista.

Haastatteluvastausten perusteella opettajien kokemana opetuksen perusperiaatteet eivät ole juurikaan muuttuneet siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen oppimistilaan. Keskeisenä toistuvana teemana opettajien vastauksissa korostui yhteisopettajuus, joka koetaan voimavarana.

Yhteisopettajuuden avulla opettajat pystyvät muun muassa jakamaan vastuuta, jolloin esimerkiksi työrauhan ylläpitäminen, arviointi ja eriyttäminen helpottuvat. Tutkimustulosten mukaan avoimien oppimistilojen kehityskohteista, kuten meluhaitasta, tilojen ahtaudesta ja suurista oppilasryhmistä huolimatta viidestä opettajasta neljä olivat tyytyväisiä avoimiin tilaratkaisuihin, eivätkä he palaisi enää takaisin perinteiseen oppimistilaan. Opettajien työvuosien määrällä ei tässä tutkimuksessa havaittu olevan vaikutusta tutkimuksen tuloksiin.

Tutkimuksen perusteella avoimet oppimisympäristöt tarjoavat monia pedagogisia mahdollisuuksia, mutta samalla niihin liittyy myös haasteita erityisesti keskittymisen ja työrauhan kannalta. Tulokset viittaavat siihen, että haitoistaan huolimatta avoimet oppimistilat ovat vakiintumassa osaksi koulutyötä, eikä niistä olla halukkaita palaamaan perinteisiin ratkaisuihin. Tämän vuoksi tilojen suunnittelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota melun hallintaan, rauhallisten työskentelytilojen saatavuuteen sekä tilojen selkeään jäsentelyyn.

Avainsanat: avoin oppimistila, perinteinen oppimistila, oppimisympäristö, opetuksen toteuttaminen

Sisällysluettelo

Johdanto	3
1 Teoreettinen viitekehys	5
1.1 Oppimisympäristö käsitteenä	6
1.2 Avoin ja perinteinen oppimistila	6
1.3 Aikaisempaa tutkimusta aiheesta	7
2 Tutkimusongelmat	9
3 Tutkimusmenetelmät	10
3.1 Osallistujat	11
3.2 Tutkimuksen toteutus	11
3.3 Aineiston käsittely	13
3.4 Aineiston analyysi	13
3.5 Tutkimusetiikka	15
4 Tulokset	15
4.1 Millaisia eroja luokanopettajat kokevat opetuksen toteuttamisesta avoimissa ja perinteisissä oppimistiloissa?	16
4.2 Miten opettajat kokevat oppimistilojen muunneltavuuden?	18
4.3 Miten opettajan rooli on muuttunut siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen tilaan?	21
5 Pohdinta	24
5.1 Johtopäätökset	25
5.2 Tutkimuksen luotettavuus	26
5.3 Arvio tulosten hyödyntämismahdollisuuksista	27
6 Lähteet	28
7 Liitteet	31

Johdanto

Oppimisympäristöjen kehittämisessä on tavoitteena muodostaa pedagogisesti monipuolinen ja joustava kokonaisuus, jossa huomioidaan muun muassa ergonomisuus, esteettömyys, viihtyisyys ja järjestys (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet [POPS], 2014, s. 21). Oppimisympäristöjen kehittämisen myötä perinteisestä luokkahuonemallista on siirrytty kohti avoimempia ja joustavampia oppimiskäytäntöjä (Hirsto, 2022, s. 200). Tätä ajatusta tukevat myös Niemi ja kumppanit (2022, s. 1191), joiden mukaan tavoitteena on muuttaa perinteisiä, seinien ympäröimiä pulpeteilla varustettuja luokkahuoneita avoimiksi ja joustaviksi oppimisympäristöiksi.

Avoimet oppimistilat tarjoavat sekä opettajille että oppilaille uusia pedagogisia mahdollisuuksia (Niemi ym., 2022, s. 1192). Vielä 2000-luvun alussa Happonen (2002, s. 42) on todennut oppimistilojen muunneltavuuden olevan melko harvinaista. Happonen (2002, s. 42) mukaan vain noin 12 %:lla kouluista oli mahdollisuus muunnella oppimistiloja. Nykypäivänä innovatiiviset fyysiset tilat sekä tilojen muunneltavuus ovat kuitenkin entistä yleisempiä, ja Suomessa lähes kaikki uudet tai remontoituvat yhtenäiskoulut vuodesta 2016 lähtien ovat ottaneet ainakin joissain määrin käyttöön avoimia tilaratkaisuita (Niemi, 2021, s. 282). Viime vuosien aikana uusien innovatiivisempien oppimistilojen lisääntyessä on myös käyty keskustelua niiden luomista haasteista, kuten äänentasosta ja melusta, opetuksen hallinnan vaikeuksista sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden huomioimisesta (Subban & Round, 2022, s. 722). Tässä tutkimuksessa tarkastellaan luokanopettajien kokemuksia avoimista oppimistiloista sekä vertaillaan mahdollisia opetuksen toteutuksen eroja avoimen ja perinteisen oppimistilan välillä.

Avoimet oppimistilat ovat myös olleet näkyvästi esillä mediassa. Esimerkiksi vuonna 2024 Yleisradio [YLE] uutisoi artikkelissaan *Paljon parjattuja avoimia opetustiloja on kehitetty eteenpäin – tällaisia kouluja Suomeen rakennetaan nyt*, että avoimia opetustiloja on alettu kehittää muuntojoustavammiksi niin, että suuria avoimia tiloja voidaan tarvittaessa jakaa pienempiin osiin esimerkiksi työrauhan tukemiseksi (Mattila, 2024). Myös Helsingin Sanomat uutisoi avoimista oppimistiloista artikkelissa *Helsinki ehti tehdä useita meluisia*

“avokonttorikouluja” – Nyt tapahtuu täyskäännös (Sinkko-Westerholm & Rajala, 2025).

Artikkelissa todettiin, ettei Helsingin kaupunki aio enää suunnitella ja rakentaa avoimia tiloja sisältäviä niin sanottuja avokonttorikouluja, koska koulun henkilökunnan ja oppilaiden huoltajilta saadun palautteen mukaan avoimet läpikulkua vaativat tilaratkaisut aiheuttivat levottomuutta ja häiritsivät opetusta (Sinkko-Westerholm & Rajala, 2025).

Psykologian emeritaprofessori Keltikangas-Järvinen (2023, s. 15) toteaa oppimisympäristöjen olevan arkkitehtuurisia projekteja, joissa korostetaan enneminkin tilojen näyttävyyttä ja muunneltavuutta kuin pedagogiikkaa ja lapsen kehitysvaiheita. Keltikangas-Järvisen (2023, s. 18) mukaan uudet oppimisympäristöt ovat tiloja, joissa oppilaan on “taisteltava paikastaan jatkuvasti”. Tällöin lasten hyvinvointi ja huomiointi jäävät Keltikangas-Järvisen mukaan arkkitehtien rakennusprojektien varjoon.

Tutkielman aihe on ajankohtainen, koska uusia kouluja rakennetaan jatkuvasti ja vanhoja peruskorjataan. Suomeen on rakennettu ja rakennetaan edelleen uusia kouluja, joissa painotetaan yhä enemmän avoimia ja muunneltavia oppimistiloja. Avoimien koulujen rakentaminen ei kuitenkaan ole uusi ilmiö, sillä esimerkiksi jo 1970-luvulta alkaen on Tanskassa rakennettu avoimia koulutiloja (Granö, 2025, s. 114). POPS (2014) kannustaa hyödyntämään erilaisia työtapoja sekä oppimistiloja monipuolisesti. Opetussuunnitelma myös painottaa koulun aikuisten välistä yhteistyötä sekä oppilaiden kasvattamista hyvään vuorovaikutukseen (POPS, 2014, s. 27).

1 Teorettinen viitekehys

1.1 Oppimisympäristö käsitteenä

POPS:n (2014, s. 29) mukaan oppimisympäristöllä tarkoitetaan paikkoja, tiloja ja toimintakäytäntöjä, joissa oppiminen tapahtuu. Siihen lukeutuvat myös opiskelussa käytettävät materiaalit ja välineet (POPS, 2014, s. 29). Oppimisympäristön tarkoituksena on tukea sekä yksilöllistä että yhteisöllistä kasvua (POPS, 2014, s. 29).

Oppimisympäristötutkimuksessa on myös käytetty käsitettä oppimistila, jota hyödynnämme tässä tutkimuksessa. Oppimistila muodostuu useista keskenään yhteydessä olevista ulottuvuuksista (Mikkonen ym., 2012, s. 5). Näitä ulottuvuuksia ovat Mikkosen ja kumppaneiden (2012, s. 5) mukaan fyysinen, virtuaalinen, henkilökohtainen ja sosiaalinen ulottuvuus. Fyysisestä näkökulmasta oppimisympäristöä tarkastellaan tilana ja rakennuksena (Manninen ym., 2007, s. 36). Tässä tutkielmassa oppimisympäristöjä tarkastellaan oppimistilan fyysisen ulottuvuuden kautta keskittyen avoimiin ja perinteisiin suljettuihin oppimistiloihin.

Oppimisympäristöjen kehittämisessä ja tutkimuksessa on korostettu monimuotoisuutta ja oppimisympäristökäsitteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä (Mikkonen ym., 2012, s. 5). Mikkonen ja kumppanit (2012, s. 5) toteavat, että oppimisympäristöjen kehittämistä on pidetty suomalaisessa koulutusjärjestelmässä merkittävänä pääteemana, jonka takia sitä on myös tuettu rahoituksella. Esimerkiksi vuonna 2007 opetushallitus myönsi ensimmäistä kertaa valtion harkinnanvaraista avustusta oppimisympäristöjen kehittämistä varten (Mikkonen ym., 2012, s. 5).

1.2 Avoin ja perinteinen oppimistila

Oppimisen edellytyksiin vaikuttava oppimisympäristö koostuu fyysisistä ja teknologisista puitteista, sosiaalisista suhteista sekä didaktisista ominaisuuksista (Manninen ym., 2007, s. 25). Tässä tutkielmassa syvennytään oppimisympäristön fyysisiin ominaisuuksiin, eli rakennettuihin tiloihin. Koulutilojen suunnittelussa on käytetty käsitettä avoin oppimisympäristö (Granö, 2025, s. 114). Avoimen oppimisympäristön toimivuus liittyy fyysisen oppimisympäristön rakenteisiin, jotka osaltaan muokkaavat oppimisvuorovaikutuksia (Niemi ym., 2024, s. 1193).

Manninen ja Pesonen (1997, s. 269) toteavat artikkelissaan, että eri määritelmien mukaan avoimessa oppimisympäristössä pyritään joustavuuteen ajan, paikan, menetelmien, toteutustapojen ja oppisisältöjen suhteen. Avoimella oppimisympäristöllä viitataan fyysiseen koulurakennukseen, jossa tilat ovat avoimia ja seiniä on vähemmän (Happonen, 2002, s. 6). Happonen (2002, s. 7) mukaan avoimien tilojen toiminta-alueita ei ole rajattu, vaan tilat ovat joustavia ja muunneltavissa.

Perinteinen oppimistila tuo yleisesti mieleen fyysisesti suljetun seinällisen luokkatilan, jossa opettaja on luokan edessä ja oppilaiden pulpetit ovat joko riveissä tai jonoissa opettajaa kohti (Manninen ym., 2007, s. 65). Niemen ja kumppaneiden (2024, s. 1192) mukaan Suomen alakoulujen tilaratkaisut ovat perinteisesti perustuneet samankokoisiin suljettuihin luokkahuoneisiin, joissa yksi opettaja vastaa tietystä oppilasryhmästä. Perinteisessä luokkahuoneopetuksessa oppimistavoitteet ovat yleensä konkreettisia ja opettajan asettamia (Manninen ym., 2007, s. 31).

Avoimet oppimistilat tarjoavat mahdollisuuksia pedagogiseen joustavuuteen, opettajien väliseen yhteistyöhön sekä ammatilliseen kasvuun (Niemi, 2021, s. 288). Avoimet tilat asettavat myös haasteita muun muassa akustiikan ja ryhmänhallinnan kanssa (Kattilakoski, 2018, s. 27). Perinteinen oppimistila puolestaan tukee oppilaiden keskittymistä, mutta samalla saattaa rajoittaa opetussuunnitelmassa puollettavaa toiminnallisuutta (Sigurðardóttir & Hjartarson, 2016, s. 63).

1.3 Aikaisempaa tutkimusta aiheesta

Kasvatustieteilijä Barry J. Fraser on tutkinut oppimisympäristöjä jo 1970-luvulta lähtien. 1980-luvulla Fraser ja kumppanit kehittivät oppimisympäristötutkimusta varten mittarin (*Learning Environment Inventory, LEI*), jonka avulla voidaan arvioida yksittäisen oppilaan havaintoja tai mitata luokan oppimisympäristöä ryhmänä (Fraser ym., 1982, s. 4). Tutkimuksessa todettiin, että oppimisympäristö on moniulotteinen ilmiö.

Aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että fyysisillä oppimistiloilla on havaittu yhteys sekä oppimiseen että myös opetuksessa käytettävään pedagogiikkaan (Kattilakoski, 2018, s. 12). Kattilakosken (2018, s. 12) mukaan yhteys ei kuitenkaan ole täysin suoraviivainen, mutta eri fyysisen ympäristön olosuhdetekijöillä, kuten valaistuksella, lämpötilalla ja akustiikalla on nähty olevan yhteys oppilaiden oppimiseen. Myös Fraser (2012, s. 183) puoltaa tätä ajatusta todetessaan, että luokkahuoneen ominaisuuksilla on nähty positiivinen yhteys oppilaiden tavoitteiden saavuttamiseen.

Avoimia oppimisympäristöjä tutkittaessa on nostettu esiin näkökulma arkkitehtuurin ja pedagogiikan välisestä suhteesta. Niemen (2021, s. 293) mukaan osa opettajista kokee, että heidän pedagoginen asiantuntijuutensa sivuutetaan arkkitehtien ja sisustussuunnittelijoiden visioiden tieltä. Tämä on johtanut tilanteisiin, joissa opettajat kokevat tilat ja kalusteet epäkäytännöllisiksi, koska niitä suunnitellessa ei ole huomioitu opettajien näkemyksiä (Niemi, 2021, s. 293).

Myös yhteisopettajuuden merkitystä avoimissa oppimistiloissa on tarkasteltu. Rytivaaran (2012, s. 62) mukaan yhteisopettajuus tarjoaa opettajille mahdollisuuden rikkoa perinteisen opettajuuden rajoja ja luopua yksintyöskentelyn kulttuurista.

Oppimisympäristöjen yhteyttä oppilaan oppimiseen on tutkittu melko paljon esimerkiksi pro gradu -tutkielmissa (esim. Tyni, 2017; Malinen, 2018; Kempainen, 2018), mutta luokanopettajien pedagogisesta näkökulmasta aiheesta on tutkittu vähemmän. Tämän vuoksi tutkielmassa tarkastellaan aiheesta opettajien näkökulmasta. Esimerkiksi Hytönen-Ng ja kumppanit (2022) tarkastelivat tutkimuksessaan *Sounds of learning: Soundscapes - teacher*

perceptions of acoustic environments in Finland's open plan classrooms opettajien kokemuksia fyysisesti avoimeen pohjaratkaisuun perustuvien koulujen äänimaisemista. Tutkimuksessa todettiin, että koulun avoimet tilat ja äänimaisema vaikuttavat merkittävästi opetuksen organisointiin ja pedagogiikan toteuttamiseen (Hytönen-Ng ym., 2022). Tutkimustulosten mukaan avoimessa oppimistilassa opettaminen edellytti opettajien välistä yhteistyötä esimerkiksi tilojen aikatauluttamisen suhteen (Hytönen-Ng ym., 2022, s. 1429). Myös Mealingsin ja kumppaneiden (2015, s. 2463) tutkimuksessa todettiin, että tilan kasvaessa myös melutasot kasvavat.

Byers ja kumppanit (2018) selvittivät tutkimuksessaan *Systematic Review of the Effects of Learning Environments on Student Learning Outcomes*, onko erilaisilla oppimistiloilla vaikutuksia oppilaiden oppimiseen. Aineistosta kävi ilmi, että perinteisessä oppimistilassa oppilaat saavuttivat parempia tuloksia akateemisesti kuin oppilaat avoimessa tilassa (Byers ym., 2018, s. 34). Vaikka avoimessa oppimistilassa oppilaiden akateeminen suoriutuminen oli heikompaa, heidän osallistumisensa, luovuutensa ja yhteistyötaitonsa olivat paremmalla tasolla kuin perinteisessä oppimistilassa opiskelleiden oppilaiden (Byers ym., 2018, s. 34; Solomon & Kendall, 1976). Yleisesti ottaen tutkimuksia oppimistuloksista avoimen ja perinteisen oppimistilan välillä on melko vähän (Byers ym., 2018, s. 38).

2 Tutkimusongelmat

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella luokanopettajien kokemuksia avoimista oppimistiloista ja selvittää, millaisia mahdollisia opetusmenetelmien eroja luokanopettajat kokivat avoimen ja perinteisen oppimistilan välillä. Tutkimuksessa paneuduttiin myös oppimistilojen muunneltavuuteen ja siihen, millaista mahdollista yhteyttä tilojen muunneltavuudella oli opetuksen toteutukseen.

1. Millaisia eroja luokanopettajat kokevat opetuksen toteuttamisessa avoimissa ja perinteisissä oppimistiloissa?

Ensimmäisen tutkimusongelman tarkoituksena oli selvittää opetuksen toteuttamiseen liittyviä eroja avoimien ja perinteisten oppimistilojen välillä. Tämän kysymyksen avulla selvitettiin, kokevatko opettajat oppimistilan vaikuttavan esimerkiksi opetuksen organisointiin, työskentelytapoihin tai oppilaiden ohjaamiseen.

2. Miten opettajat kokevat oppimistilojen muunneltavuuden?

Toisen tutkimusongelman avulla tarkasteltiin avoimien oppimistilojen muunneltavuutta ja sitä, minkälaisia hyötyjä ja haittoja tilojen muunneltavuudella oli opetuksen toteutukseen.

3. Miten opettajan rooli on muuttunut siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen tilaan?

Kolmannen tutkimusongelman tarkoitus oli selvittää, kokevatko opettajat roolinsa muuttuneen siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen tilaan. Samalla tarkasteltiin, miten opettajat kuvailevat mahdollisia muutoksia omassa arjessaan ja toiminnassaan.

3 Tutkimusmenetelmät

3.1 Osallistujat

Tutkimukseen kutsuttiin haastateltaviksi erään Keski-Uudenmaan yhtenäiskoulun luokanopettajia. Koska kyseessä on yhtenäiskoulu, on koulussa vuosiluokat 1–9. Yhteensä koulussa on oppilaita noin 850. Kyseinen koulu valikoitiin sen perusteella, koska siellä on avoimia oppimistiloja. Kyseessä on niin sanotusti hybridikoulu, josta löytyy sekä perinteisiä että avoimia oppimistiloja. Yhtenäiskoulu on vuonna 2019 valmistunut uudisrakennus. Haastatteluun osallistuneet opettajat tavoitettiin sähköpostitse koulun rehtorin kautta, joka välitti tutkimusta koskevat tiedot opettajille. Vapaaehtoisiksi haastateltaviksi suostui viisi luokanopettajaa. Kaikki tutkimuksen haastateltavat olivat luokanopettajia, joilta löytyi työkokemusta sekä avoimista oppimistiloista että perinteisistä oppimistiloista. Tämä kriteeri mahdollisti näiden kahden oppimistilan välisen vertailun tutkimuksessa. Alla olevassa taulukossa 1 on eritelty haastatteluun osallistuvien opettajien tunnisteet sekä työkokemus avoimissa ja perinteisissä oppimistiloissa.

Taulukko 1. Haastatteluun osallistuneiden luokanopettajien tunnisteet, opetettava luokka-aste ja työkokemus.

Tunniste	Luokka-aste	Työkokemus avoimessa oppimistilassa	Työkokemus perinteisessä oppimistilassa
Opettaja A	5. luokka	6,5 vuotta	21 vuotta
Opettaja B	5. luokka	7 vuotta	18 vuotta
Opettaja C	4. luokka	7 vuotta	1 vuosi
Opettaja D	5. luokka	6 vuotta	13 vuotta
Opettaja E	2. luokka	1 vuosi	4 vuotta

3.2 Tutkimuksen toteutus

Tämä kvalitatiivinen tutkimus toteutettiin puolistrukturoiduilla haastatteluilla UTU-Zoomin välityksellä alkuvuodesta 2026. Puolistrukturoidulla haastattelulla, jota voidaan kutsua myös teemahaastatteluksi, tarkoitetaan haastattelua, jossa haastateltavalle annetaan tilaa vastata haastattelukysymyksiin vapaasti (Grönfors, 2011, s. 60; Hämeenaho ym., 2022, s. 193).

Teemahaastattelussa tutkija teemoittaa haastattelurungon ja pyrkii tarvittaessa tarkentavien lisäkysymysten avulla ohjaamaan haastattelua kohti tutkimustavoitteita (Hämeenaho ym., 2022, s. 193). Tutkimusmenetelmäksi valittiin haastattelumenetelmä, sillä se on kyselylomakkeeseen verrattuna joustavampi, mahdollistaa tarkentavat kysymykset sekä antaa haastateltaville enemmän mahdollisuuksia tulkita kysymyksiä (Hirsjärvi & Hurme, 2023, luku 3.1). Ennen varsinaista kyselyä haastattelukysymykset pilotoitiin haastatteluun osallistumattomalla luokanopettajalla. Haastattelukysymyksiä (Liite 1) oli 23, ja ne ryhmiteltiin eri luokkien mukaan erilliseen Word-tiedostoon. Nämä ryhmitellyt luokat olivat taustatiedot, opetuskäytänteet, oppilaiden työskentely, vuorovaikutus, opettajan rooli, yhteisopettajuus, arviointi sekä kokemukset ja kehitysiedat. Haastattelukysymykset lähetettiin jokaiselle osallistujalle etukäteen, jotta haastateltavat pystyivät tutustumaan kysymyksiin ennen varsinaista haastattelua.

Grönforsin (2011, s. 61) mukaan tutkijan vastuulla on luoda haastattelulle otollinen ilmapiiri, etenkin silloin, kun tutkijalla ei ole aiempaa suhdetta haastateltavaan. Etäisyyden ja aikataulurajoitteiden vuoksi haastattelut järjestettiin etähaastatteluina. Haastatteluajat sovittiin yhdessä haastateltavien kanssa, jolloin he pystyivät myös vaikuttamaan haastattelun ajankohtaan. Koska haastateltavat olivat tutkijoille tuntemattomia ihmisiä ja ainoa aiempi vuorovaikutus olivat sähköpostiviestit, oli tutkimuksen kannalta erityisen tärkeää, että haastattelun ilmapiiri oli rento ja luottamuksellinen. Haastattelun aluksi tutkijat esittelivät itsensä ja tutkimuksen kuvaus selitettiin haastateltaville vielä kertaalleen. Haastattelun aikana tutkittaville tarjottiin mahdollisuus edetä joko tutkijoiden johtamana kysymys kerrallaan tai niin, että he saivat itse kertoa kokemuksistaan vapaammin haastattelurungon teemojen pohjalta. Vapaammasta kerronnasta huolimatta haastattelijat ohjasivat keskustelua tarvittaessa ja esittivät täsmentäviä kysymyksiä, mikäli jokin teema jäi käsittelemättä. Jokaisessa viidessä haastattelussa edettiin kuitenkin haastateltavien johdolla vapaamuotoisesti siten, että haastateltavat kertoivat kokemuksistaan omin sanoin kysymysrunгон mukaisessa järjestyksessä ensimmäisestä kysymyksestä viimeiseen. Laaja haastattelurunko johti siihen, että samat keskeiset teemat toistuivat useissa eri vastauksissa. Haastattelun lopuksi haastateltaville annettiin vielä mahdollisuus täydentää vastauksiaan ja tuoda esiin asioita, jotka eivät olleet nousseet esiin haastattelun aikana.

3.3 Aineiston käsittely

Pidetyt haastattelut kestivät noin 30–45 minuuttia. Haastattelut nauhoitettiin UTU-Zoom -sovelluksen omalla tallennusominaisuudella, jonka jälkeen nauhoitukset siirrettiin tietoturvalliseen UTU-Seafile-kansioon. Nauhoitusten lisäksi tutkijat kirjoittivat haastattelun aikana muistiinpanoja, jotta vastauksista saataisiin nauhoitusten lisäksi myös kirjallinen jälki. Nauhoitukset litteroitiin UTU-litterointipalvelun avulla. Litteroinnilla tarkoitetaan aineiston aukikirjoittamista tekstimuotoon (Elo ym., 2022, s. 2019). Litteroinnit tarkistettiin useaan otteeseen mahdollisten litterointivirheiden minimoimiseksi. Litteroinnin aikana aineisto pseudonymisoitiin, eli poistettiin henkilötiedot, jotta yksittäisiä ihmisiä ei voisi tunnistaa. Lisäksi jokainen haastateltava sai oman kirjaintunnisteen (ks. Taulukko 1), joiden avulla opettajien haastatteluvastaukset voitiin erottaa toisistaan. Haastateltavat nimettiin tunnisteilla Opettaja A, Opettaja B, Opettaja C, Opettaja D sekä Opettaja E. Haastatteluiden nauhoituksia ja litteraatteja säilytetään enintään 1.6.2028 saakka, jonka jälkeen aineistot hävitetään Turun Yliopiston ohjeiden mukaan tietoturvallisesti.

3.4 Aineiston analyysi

Aineiston analysoinnissa käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia, sillä aineistoa voidaan sen avulla analysoida systemaattisesti. Sisällönanalyysin tavoitteena on muodostaa tutkittavasta ilmiöstä yleinen, tiivistetty kuvaus analysoimalla aineistosta ilmeneviä merkityksiä (Sarajärvi & Tuomi, 2018, luku 4.4). Sisällönanalyysi voidaan toteuttaa joko aineistolähtöisesti eli induktiivisesti tai teorialähtöisesti eli deduktiivisesti (Elo ym., 2022, s. 218). Elon ja kumppaneiden (2022, s. 218) mukaan aineistolähtöisessä analyysissä luokittelua ei ole määritelty etukäteen, vaan tutkija muodostaa luokat aineiston pohjalta. Teorialähtöisessä analyysissä puolestaan analyysi etenee valmiiksi laaditun luokittelumatriisiin mukaan (Elo ym., 2022, s. 218). Tässä tutkimuksessa sisällönanalyysi toteutettiin aineistolähtöisesti. Aineiston analysoinnissa käytettiin apuna Tuomen ja Sarajärven (2018, luku 4.4.3) esittämää aineistolähtöisen sisällönanalyysin etenemisjärjestystä.

Laadullisen tutkimuksen aineistoa käsitellään useiden eri vaiheiden kautta (Hirsjärvi & Hurme, 2023, luku 7.4). Aineiston litteroinnin ja pseudonymisoinnin jälkeen kaikki vastaukset koottiin kysymyksittäin yhteen Word-tiedostoon, jotta vastausten analysointi helpottuisi. Kun haastatteluvastausten sisältöön perehdyttiin useaan otteeseen kokonaiskuvan muodostamiseksi. Tämän jälkeen aineistosta etsittiin tutkimuskysymyksiin vastaavat keskeiset ilmaukset, jotka pelkistettiin eli poistettiin epäoleelliset asiat (Taulukko 2).

Taulukko 2. Esimerkki aineiston pelkistämisestä

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetyt ilmaiset
”Kumpu olisikin muunneltavissa. Niin ahdasta, että ei kalusteita muunnella mihinkään. Akustiikka kyllä parantaa - meillä on suhteellisen uusi koulu ja täällä on kyllä sitten ihan huippuunsa viritetyt nuo tekniset systeemit.”	Muunneltavuus ei toteudu (tilojen ahtaus) Akustiikka toimii

Pelkistuksen jälkeen aineisto klusteroitiin eli ryhmiteltiin erilliseen Word-tiedostoon. Haastatteluvastaukset ryhmiteltiin tutkimuskysymysten mukaisesti kolmeen kategoriaan siten, että kukin kategoria vastasi yhtä tutkimuskysymystä. Ryhmittelyn jälkeen haastateltavien vastauksista etsittiin yhtäläisyyksiä ja eroja. Ryhmittelyiden pohjalta muodostettiin alaluokat ja lopulta teoreettiset yläluokat, jotka ohjasivat tulosten kirjaamista (ks. Taulukko 3).

Taulukko 3. Esimerkki aineiston klusteroinnista

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokat	Yläluokat
Muunneltavuus ei toteudu	Muunneltavuuden haitat	Tilan rajoitteet
Akustiikka toimii	Hyvä akustiikka	Tilan vahvuudet

Analyysi toteutettiin yhteistyössä siten, että molemmat tutkijat osallistuivat aineiston läpikäyntiin, pelkistämiseen ja luokitteluun. Näin pyrittiin varmistamaan tulkintojen luotettavuus. Tulkintoja vertailtiin ja niistä keskusteltiin analyysin eri vaiheissa.

3.5 Tutkimusetiikka

Tutkimusetiikasta pidettiin huolta koko tutkimuksen ajan. Tutkimusetiikalla tarkoitetaan tieteellisen osaamisen aluetta, johon liittyy erilaisia eettisiä periaatteita, normeja, sääntöjä, arvoja sekä hyveitä, joita tutkijan tulee noudattaa (Fingerroos & Kokko, 2022, s. 64).

Tutkittavien kohtelu ja oikeudet olivat avainasemassa haastatteluiden aikana. Vapaaehtoisilta haastateltavilta kysyttiin tutkimuslupa sähköisellä Webropol-suostumuslomakkeella.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan [TENK] (2019, s. 8) mukaan tutkittaville on annettava riittävästi tietoa tutkimuksen kulusta ja heitä on muistutettava vapaaehtoisuudesta. Tämän mukaisesti haastateltaville kerrottiin tutkimuksen kulusta yksityiskohtaisesti sekä korostettiin sitä, että osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Lisäksi haastateltavia muistutettiin vielä haastattelun alussa, että heillä oli halutessaan oikeus keskeyttää haastattelu ilman seuraamuksia missä vaiheessa tahansa.

Tutkimuksessa noudatettiin hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteita, jotka ovat luotettavuus, rehellisyys, vastuunkanto sekä arvostus (TENK, 2023, s. 11). Haastatteluista saatuja tuloksia käsiteltiin eettisesti ja salassapitovelvollisuuden mukaisesti. Haastateltaville tehtiin selväksi, että vastaukset tulevat olemaan anonymoituja. Litteroidut haastatteluvastaukset olivat myös sellaisia, ettei niistä voida tunnistaa yksittäisiä henkilöitä.

4 Tulokset

4.1 Millaisia eroja luokanopettajat kokevat opetuksen toteuttamisesta avoimissa ja perinteisissä oppimistiloissa?

Vaikka oppimisympäristö on muuttunut avoimien oppimistilojen myötä, suurin osa opettajista kuitenkin koki opetuksen toteuttamisen perusperiaatteiden säilyneen ennallaan. Vastauksista kävi ilmi, että avoimien tilojen myötä yhteistyö muiden opettajien kanssa ja näin ollen yhteisopettajuus on lisääntynyt. Avoimessa tilassa saattaa olla yhteensä jopa 50 oppilasta samanaikaisesti. Yhteisopettajuuden myötä opettajien vastuu jakautuu, sillä jokainen opettaja opettaa kaikkia luokka-asteen oppilaita, ainakin jossain määrin.

Opettajat toivat esiin, että avoimien oppimistilojen ja näin ollen yhteisopettajuuden myötä myös arviointi on sekä helpottunut että myös tuonut haasteita. Esimerkiksi Opettajat A ja D olivat sitä mieltä, että avoimessa tilassa, jossa on samaan aikaan paljon oppilaita, oppilaan yksilöllinen seuraaminen on haastavaa. Kuitenkin suurimmalta osin opettajat kokivat, että arviointi on helpottunut yhteisopettajuuden myötä, sillä se mahdollistaa useamman opettajan havainnot. Opettajan A mukaan “Yhteisopettajuus helpottaa arviointia, sehän on selvä”. Arviointia ei koeta yksittäisen opettajan näkemyksenä, vaan se perustuu yhteisopettajien väliseen vuoropuheluun sekä huomioiden vaihtoon. Opettajan B mukaan yhteisopettajuus selkiyttää opetuksen roolitusta, kun toinen opettaja voi ottaa opetusvastuun ja toinen taas keskittyä oppilaiden havainnointiin.

Voi keskustella asiasta toisten opettajien kanssa, että tulee varmasti kaikki aihealueet ja semmoiset piirteet, mitä siinä arvioinnissa pitää ottaa huomioon.
- Opettaja B

Yhteisopettajuuden ja avoimien oppimistilojen koettiin helpottavan myös opetuksen eriyttämistä. Opettajat B ja D kertoivat, että kun perinteisessä oppimisympäristössä opettaa

yksin, eriyttäminen on haastavaa tai jopa mahdotonta. Avoimessa tilassa, jossa on useampi opettaja, yksi opettajista voi ottaa pienryhmän kanssaan työskentelemään rauhallisempaan paikkaan tai tilaa voi muovata niin, että tilassa on tilaa pienryhmätyöskentelylle. Kuitenkin esimerkiksi Opettaja D oli sitä mieltä, että koulussa, jossa hän työskentelee, ei ole tarpeeksi eriyttämistiloja vastaamaan tarpeita.

Vaikka opettajat kokivat opetuksen toteuttamisen säilyneen tilasta huolimatta ennallaan, avoimen oppimistilan fyysiset ominaisuudet vaativat opetuksen toteuttamiseen liittyvää sopeutumista. Haastattelussaan Opettaja C kertoi, että kun uusi koulu valmistui, ei uusia tiloja juurikaan osattu käyttää ja sopeutumiseen kului aikaa. Tämä voi viitata siihen, että tyytyväisyys tiloihin voi myös kasvaa kokemuksen kerryttyessä. Myös Opettaja E toi esiin, että opetuksen toteuttaminen on sidoksissa ympäristöön avoimessa opetustilassa, joka edellyttää muun muassa äänenkäytön huomioimista.

No äänenkäyttöä joutuu säätämään, koska täytyy ottaa huomioon, että kun siinä tilassa on muitakin. Ja sitten se, että on mietittävä se toiminta sen mukaan, mitä tapahtuu sermin toisella puolella, että jos toisella puolella on hiljaista, niin me ei voida tehdä mitään hirveän toiminnallista, ja sitten taas jos heillä on hirveä meno siellä, niin mun on ihan turha aloittaa mitään hirveän keskittymistä vaativaa toimintaa. Eli joudutaan aika paljon elämään siinä, että mitä te teette, mitä me voidaan tehdä sitten tavallaan samaan aikaan tyypisesti. Totta kai se rajoittaa sitä omaa opettamista ja sitä oman ajankäytön ja sen työn suunnittelua. - Opettaja E

Opettajien mukaan heidän koulussaan opetus toteutetaan siten, että oppimistila vaihtuu oppiaineen mukaan. Tällöin oppiaineiden välissä siirrytään uuteen tilaan – joko avoimeen tai perinteiseen suljettuun tilaan. Koska koulusta löytyy sekä avoimia tiloja että perinteisiä suljettuja tiloja, oppilaat työskentelevät vaihtelevasti molemmissa tiloissa. Siirtymät tilojen välillä eivät kuitenkaan ole pitkiä. Tilojen vaihtelun vuoksi tavaroita täytyy kantaa koko ajan mukanaan tai tuntien välissä oppilaiden tulee hakea tavarat omasta lokerostaan. Opettaja D kertoi kaipaavansa perinteisestä oppimistilaratkaisusta sitä, että omille tavaroille olisi jokin selkeä oma paikkansa. Myös Opettaja C oli sitä mieltä, että osa oppilaista voisi hyötyä siitä, että työskenneltäisiin samassa paikassa ja kaikilla olisi omat tavaransa. Tilojen käyttö kuitenkin vaihtelee luokka-asteittain. Osa opettajista työskentelee luokka-asteen mukaan

enemmän tietyissä tiloissa kuin toiset, jolloin tilojen vaihtuvuus on vähäisempää. Esimerkiksi opettaja E mainitsi, että 2. luokassa on käytössä seinällisiä suljettuja oppimistiloja enemmän kuin ylemmillä luokka-asteilla, jolloin nuoremmilla oppilailta on enemmän kokemusta suljetusta tilasta.

Tilojen vaihtelevuuden lisäksi haastatteluista kävi kuitenkin ilmi, että jokaisella luokalla on oma kotiluokkansa. Kotiluokissa voi olla esimerkiksi päiväjärjestys tai luokan oma palkintosysteemi. Välillä on kuitenkin myös sellaisia päiviä, ettei luokka pääse omaan kotiluokkaansa ollenkaan, joka voi myös vaikeuttaa rutinoitumista.

Haastatteluissa kävi ilmi, että myös oppilaiden osallistamisessa on eroja oppimistilojen välillä. Esimerkiksi Opettaja A kokee, että perinteisessä oppimistilassa oppilaat ovat rohkeampia keskustelemaan, viittaamaan ja olemaan myös väärässä, kun taas avoimessa oppimistilassa harva oppilas osallistuu opetukseen. Tämä koetaan hidastavana tekijänä opetuksessa avoimessa oppimistilassa.

Voidaan siis todeta, että vaikka opettajien mielestä opetuksen peruseriaatteet ovat pysyneet ennallaan, oppimistilojen välillä on eroja opetuksen toteuttamisessa. Merkittävin muutos koskee siirtymää yksinopettamisesta perinteisessä oppimistilassa kohti jatkuvaa yhteisopettajuutta. Yhteisopettajuus onkin näyttäytynyt muun muassa eriyttämistä ja arviointia helpottavana tekijänä. Toisaalta fyysisen tilan avoimuus vaatii opettajilta jatkuvaa tilannetajua ja voi rajoittaa opettajan suunnitelmia ja omia toimintatapojaan.

4.2 Miten opettajat kokevat oppimistilojen muunneltavuuden?

Haastatteluvastausten perusteella tilojen muunneltavuuteen liittyi sekä hyötyjä että haittoja. Tilojen muunneltavuutta mahdollistavat esimerkiksi välisermiit ja siirrettävät kalusteet. Välisermeillä tarkoituksena olisi jakaa ja rajata avointa tilaa, mutta käytännön tasolla niistä ei kuitenkaan ole ollut opettajien mukaan erityistä hyötyä muun muassa melun takia. Opettajien

mielestä välisermit toimivat hyvin näköesteinä, mutta eivät juurikaan eristä ääntä. Sermejä ei siis voida rinnastaa oikeisiin seiniin.

Muunneltavuuden hyödyt

Avattavien sermien avulla tilaa voidaan laajentaa, jolloin se soveltuu hyvin esimerkiksi pistetyöskentelytoimintaan. Laaja tila myös luo mahdollisuuden ohjata oppilaita tilanteen mukaan rauhallisempaan osaan luokkatilaa esimerkiksi eriyttämistä varten. Tällöin oppilaat voivat työskennellä rauhallisessa ympäristössä, mutta samalla ovat kuitenkin opettajan näköetäisyydellä. Perinteisessä tilaratkaisussa puolestaan vastaavat rauhalliset tilat sijaitsevat usein luokkahuoneen ulkopuolella. Tällöin opettaja ei usein pysty opetuksen aikana seuraamaan mitä luokkahuoneen ulkopuolella tapahtuu.

Muunneltavuutta lisäävät opettajien mielestä siirrettävät kalusteet. Siirrettävistä sermeistä, hyllyistä ja lokerikoista voidaan esimerkiksi muodostaa "seiniä", joiden avulla tilaan saadaan näkösuojaa. Näkösuojan avulla pystytään vähentämään häiriötekijöitä. Myös tilojen älynäytöt ovat siirrettäviä ja esimerkiksi Opettaja E kokee siirrettävyyden tärkeänä opetusta edistävänä elementtinä, sillä se mahdollistaa opetuspuolelman sijoittelun opetusjärjestelyn mukaan. Myös Opettaja D kokee, että tilat olisivat muunneltavissa, jos tarve olisi. Hän kuitenkin toteaa, että tilat pyritään vuoden alussa järjestelemään niin, että tiloja ei tarvitsisi vuoden aikana suuresti muunnella.

Avoimet oppimistilat saivat haastatteluissa paljon kehuja erityisesti tilojen akustiikasta. Esimerkiksi siirrettävät älytaulut koetaan toimiviksi. Haastatteluissa opettajat kertoivat, että avoimissa oppimistiloissa on pehmeät materiaalit, jotka vaimentavat ääntä, jolloin esimerkiksi muiden ryhmien liikkeitä ja kalusteiden siirtelyä kuuluvat hiljaisemmin.

Avoimen oppimistilan muunneltavuus mahdollistaa esimerkiksi koko luokka-asteen yhteiset toiminnot, kuten esimerkiksi saman oppiaineen tunnit, aamupiirin sekä teematunnit.

Perinteisessä oppimistilassa tällainen yhteisöllisyys ei ole tilan puitteissa usein mahdollista, ellei luokat kokoonnu esimerkiksi koulun liikuntasalissa tai aulassa, jos sellainen on.

Muunneltavuuden haitat

Haastateltavien opettajien kokemukset tilojen muunneltavuudesta olivat hajanaisia. Osa opettajista toi esille, että tilojen fyysinen muunneltavuus jää usein tavoitteen tasolle, sillä käytännön esteet, kuten raskaat kalusteet rajoittavat muunneltavuutta. Haastateltavien koulussa on käytössä kahdenlaisia sermejä; koko seinän kokoisia, paksumpia vedettäviä sermejä sekä siirreltäviä pyörällisiä matalia sermejä. Isot sermit ovat raskaita, jolloin niiden muunneltavuus jää opettajien mukaan usein vähälle käytölle. Matalat sermit puolestaan eivät eristä ääntä ollenkaan.

Sermien ja kalusteiden lisäksi vastauksissa ilmeni useaan kertaan se, että tilat ovat liian pienet sekä se että niitä on liian vähän. Raskaiden kalusteiden lisäksi muunneltavuutta rajoittaa myös tilan puute, jolloin esimerkiksi eriyttämistiloja ei opettajien mielestä ole tarpeeksi. Tilojen vähäisen määrän takia niiden käyttö vaatii opettajilta enemmän suunnittelua ja aikatauluttamista.

Opettaja D mainitsi haastattelussaan, että tilojen suunnittelussa on hyödynnetty ”tehoneliöitä”. Kyseisessä koulussa tämä tarkoittaa, että esimerkiksi vessojen eteen on laskettu opiskelupaikka oppilaille, jota ei kuitenkaan juurikaan käytetä. Tämä viittaa siihen, että vaikka opetuskäyttöön lasketut neliöt on pyritty hyödyntämään, ei tilan käyttömukavuutta ole välttämättä huomioitu oppimisen näkökulmasta.

Seinättömyys ja ohuet, ääntä läpi päästävät sermit aiheuttavat vääjäämättäkin jonkin verran melua, kun ääntä ei saa estettyä. Tämä vaikuttaa osaltaan myös työrauhaan ja esimerkiksi kuulosuojaimet oppilailla ovat arkipäivää. Meluhaitta ei ole ongelma vain oppilaille, vaan se rasittaa myös opettajia. Opettajien B ja C mukaan melu ei ole aiheuttanut liiallista ongelmaksi

koituvaa haittaa, mutta seinien puute tarkoittaa sitä, että opetuksen toteutus vaatii tarkempaa suunnittelua. Avoimessa tilassa oppitunnit täytyy suunnitella järkeväksi kokonaisuudeksi niin, ettei esimerkiksi toisella ryhmällä ole samanaikaisesti musiikkia ja toisella matematiikkaa. Opettajat myös mainitsivat, että avoimessa tilaratkaisussa oppii puhumaan sellaisella äänensävyllä, ettei se häiritse muita ryhmiä.

4.3 Miten opettajan rooli on muuttunut siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen tilaan?

Suurin osa haastatteluun osallistuneista opettajista koki, ettei oma rooli opettajana ole muuttunut juurikaan tilojen välillä. Koulu, jossa haastateltavat opettajat työskentelevät, on niin sanotusti hybridikoulu. Se tarkoittaa sitä, että koulusta löytyy sekä perinteisiä että avoimia oppimistiloja. Haastateltavien vastauksissa yhteisopettajuus nousi esiin toistuvana teemana, sillä avoimessa tilassa toimiminen rinnastettiin lähes poikkeuksetta yhteisopettajuuteen. Opettaja A totesi, että “meille se on sama asia se avoin ympäristö kuin yhteisopettajuus, että korostuu suunnittelun tärkeys tietenkin”.

Haastateltavat kertoivat, että yhteisopettajuus on lisääntynyt avoimien tilojen kautta. Haastatteluissa kävi ilmi, että yhteisopettajuus vaatii selkeää suunnittelua ja opettajien tulee ottaa huomioon toistensa toimintatavat. Kaikki haastateltavat painottivat yhteisopettajuuden olevan merkittävä voimavara, mikäli yhteistyö on toimivaa. Haastatteluhetkellä jokainen opettajista koki yhteisopettajuuden toteutuvan onnistuneesti omassa työympäristössään.

Yhteisopettajuus tuo myös mukanaan suuret ryhmäkoot, kun luokkia yhdistellään. Esimerkiksi viidesluokkalaisia on koulussa yhteensä neljä luokallista ja välillä ryhmiä yhdisteltäessä oppilaita saattaa olla samassa tilassa jopa 50. Tällaisissa tilanteissa ryhmässä on myös useampi luokanopettaja. Haastatteluvastausten perusteella opettajien mielestä avoimessa oppimistilassa opettaja-oppilassuhde ei muodostu yhtä vahvaksi suurien ryhmäkokojen takia, kuin perinteisessä noin 20 oppilaan ryhmässä.

Perinteisessä suljetussa oppimistilaratkaisussa opettajalla on oma luokka ja oma ryhmä, jolloin opettajan on helpompaa seurata oppilaita. Avoimessa ratkaisussa tämä on haastateltavien mielestä haastavampaa, kun oppilaita on niin paljon. Toisaalta esimerkiksi Opettajan A mielestä avoimessa tilaratkaisussa isompi tila ja suurempi ryhmä mahdollistavat paremmin esimerkiksi draamapedagogiikan käytön. Myös Opettajan C mielestä suuret ryhmäkoot nähdään positiivisena asiana. Opettajat esimerkiksi vaihtelevat oppitunnin mukaan opetusryhmiä ja opettavat täten kaikkia saman luokkatason ryhmiä. Tällöin kaikki saman luokkatason oppilaat ovat opettajalle tuttuja.

Siinä mielessä kun niitä nimiä on paljon, niin kyllähän se vaikeuttaa arviointia, että ei tule sellaista niin hyvää oppilas-opettajasuhdetta kuin tuli perinteisessä. - Opettaja D

Avoimessa tilassa jos siellä on vähän porukkaa ja on tilaa missä temmeltää niin se vuorovaikutus voi olla sitten hurjan hedelmällistä. Että jos pystytään esimerkiksi jotain draamapedagogiikkaa ja muuta tekemään siellä ja oikein uppoutumaan niin onhan se aivan huippua. - Opettaja A

Mä oon kokenut sen esimerkiksi pelkästään vaan hirveän positiivisena, että itse tuntee sen luokkatason kaikki oppilaat ja ne kaikki tuntee mut ja voi tulla sitten kenen tahansa opettajan kanssa vaikka jotakin asiaa juttelee ja niin se on ollut tosi kiva. - Opettaja C

Avoimeen oppimistilaan siirtyminen ja sen myötä yhteisopettajuuden lisääntyminen näyttäytyy myös opettajan ammatillista kehittymistä tukevana. Esimerkiksi ennakkosuunnittelun merkitys on kasvanut. Kun perinteisessä oppimistilassa opettaja saattoi luottaa enemmän dokumentoimattomaan suunnitteluun, avoin tila vaatii yhteisen suunnan ja tavoitteiden sekä suunnitelmien kirjaamista.

Kun oli perinteinen luokkaympäristö, niin saattoi välillä mennä siihen, että se suunnittelu ei ollut niin tarkkaa, että se oli omassa päässä muttei kirjattuna. Nyt se on kirjattuna ja hyvä niin! Suunnittelun tärkeys ja yhteistyön merkitys on kasvanut, joka on mielestäni hirmu iso plussa tässä ammatillisessa kehittämisessä. - Opettaja A

Opettajan A mukaan tarkempi suunnitteluelvoite ei ole rasite, vaan keino varmistaa opetuksen laatu. Avoin oppimistila siis haastaa opettajaa arvioimaan omia tottumuksiaan sekä rutiinejaan ja sopeuttamaan niitä osaksi yhteisöllisempää pedagogiikkaa.

Haastatteluissa nousi esiin opettajan rooli myös esimerkiksi riitatilanteiden selvittämisessä. Perinteisessä oppimistilassa kun riitatilanne tai muu asia pitää selvittää, on opettajan ja oppilaan helppo siirtyä esimerkiksi luokan ulkopuolelle puhumaan rauhassa. Avoimessa tilassa ja ympäristössä se ei ole välttämättä mahdollista, jos muut tilat ovat täynnä. Tällöin tilanteen selvittäminen voidaan joutua tekemään muiden oppilaiden läsnäollessa tai vaihtoehtoisesti myöhempänä ajankohtana, mikä ei ole otollista. Olisikin siis tarpeellista, että tällaisia tilanteita varten koulussa olisi mahdollisia äänieristettyjä tiloja.

Opettajan roolia avoimessa tilassa haastavat ulkoiset ärsykkeet, joihin ei voi juurikaan vaikuttaa. Esimerkiksi opetuksen aikana tilan läpi kulkevat ryhmät aiheuttavat oppilaille sekä visuaalista että akustista häiriötä, joille altistuu herkemmin seinien puuttumisen takia. Tämä luo haasteita erityisesti niille oppilaille, jotka kuormittuvat helposti ylimääräisistä virikkeistä. Se vaikeuttaa myös opettajan roolia työrauhan ylläpitämisessä.

- - että ketkä tavallaan muutenkin kuormittuvat kaikesta ylimääräisestä, niin kuormittuvat vielä enemmän siinä avoimessa tilassa, kun se ei ole enää mun käsissä säädellä sitä, mitä siinä ympärillä voi tapahtua. - Opettaja E

Ärsykkeet, jotka vaikuttavat opetukseen eivät rajoitu vain samaan tilaan, vaan rakenteellisten ratkaisuiden takia häiriötä saattaa kulkeutua tilaan kauempaakin rakennuksesta. Esimerkiksi Opettaja D kertoi, että ruokailutilan äänet nousevat oppimistilaan valokuilua pitkin ja että se on vain huonon suunnittelun tulosta. Kun opettaja ei voi täysin vaikuttaa ympäristöönsä ja ulkoisiin ärsykkeisiin, heijastuu se myös opettajan rooliin ja työn kuormittavuuteen.

Myös mediassa on keskusteltu avoimista oppimistiloista, pääsääntöisesti negatiivissävytteisesti. Myös haastateltavien koulusta on kirjoitettu mediassa. Opettaja A toi ilmi, että median negatiivissävytteinen puhe voi myös kuormittaa opettajaa. Opettaja A jatkoi,

että vaikka mediassa ilmenee paljon negatiivista puhetta avoimista oppimistiloista, toimittajat harvemmin käyvät itse paikan päällä havainnoimassa oppimistilojen toimintaa ennen aiheesta kirjoittamista, jolloin voi syntyä virheellisiä mielikuvia.

-- että se olisi aina sellasta kauheeta kaaosta ja etteivät ne (oppilaat) opi ikinä enää mitään, ja niin kuin jotenkin semmonen, että no joo - tulkaa kattomaan, tekisi mieli aina sanoa. - Opettaja A

Yksi keskeinen tekijä opettajan roolin säilymiselle tilasta riippumatta on myös oppilaiden kokemus avoimissa oppimistiloissa toimimisesta. Suurin osa oppilaista on ollut koko alakoulun ajan samassa koulussa ja näin ollen tottuneet erilaisiin ympäristöihin. Opettajan D mukaan “eihän nykypäivän lapset sitten tiedä paremmasta”, tarkoittaen, etteivät oppilaat osaa välttämättä edes kaivata muuta, kun heillä on vain yksi kokemus. Kun oppilaat tuntevat avoimen tilan toimintatavat ja rutiinit, opettajan ei tarvitse käyttää aikaa oppilaiden ohjeistamiseen.

Haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että vaikka siirtyminen avoimiin oppimistiloihin ei ole muuttanut opettajien käsitystä omasta pedagogisesta roolistaan, siirtymä on muokannut työn toteuttamistapoja. Keskeisin muutos haastateltavien mielestä on yhteisopettajuuden vakiintuminen arkeen, mikä on lisännyt suunnitelmallisuutta ja yhteistyön jakautumista opettajien välillä. Yhteisopettajuus edellyttää opettajilta jatkuvaa yhteissunnittelua ja mukautumista toisten toimintatapoihin. Avoimien oppimistilojen tuomista haasteista huolimatta haastatelluista opettajista neljä viidestä suhtautui avoimiin tilaratkaisuihin myönteisesti eivätkä he palaisi enää takaisin perinteiseen oppimistilaan.

5 Pohdinta

5.1 Johtopäätökset

Tämän tutkielman tarkoituksena oli kuvata luokanopettajien kokemuksia opetuksen toteuttamisesta avoimissa oppimistiloissa sekä tarkastella, miten fyysinen ympäristö on muokannut opettajien arkea. Tulosten perusteella voidaan arvioida, että tutkimukseen osallistuneet opettajat ovat suurimmilta osin tyytyväisiä avoimiin oppimistiloihin ja niiden luomiin mahdollisuuksiin, mutta myös puutteita ja korjausehdotuksia esiintyi vastauksissa.

Keskeisenä tuloksena voidaan todeta, että opetus avoimissa oppimistiloissa ei peruseriaateiltaan eroa perinteisessä oppimistilassa opettamisesta, mutta opetuksen käytännöt muuttuvat. Tulosten mukaan yhteisopettajuuden merkitys korostuu avoimissa tiloissa enemmän kuin perinteisissä tilaratkaisuissa. Lisäksi avoimiin tiloihin liittyvät haasteet, kuten melu ja ulkoiset ärsykkeet hankaloittavat opetuksen toteutusta. Opettajien kokemukset melun rasittavuudesta ja työrauhan haasteista ovat linjassa aikaisempien tutkimuksien kanssa, joissa avoimiin oppimistiloihin on liitetty akustisia ongelmia ja opetuksen hallinnan vaikeuksia (Subban & Round, 2022; Kattilakoski, 2018).

Haastateltavien opettajien vastauksissa ilmeni myös yhteneviä ajatuksia psykologian emeritaprofessorin Keltikangas-Järvisen (2023) kanssa siitä, että koulutilojen suunnittelusta vastaa suurimmalta osin arkkitehdit, jolloin opettajien pedagogiset näkemykset jäävät usein vähemmälle huomiolle. Myös Niemen (2021) tutkimus tukee tämän tutkimuksen tuloksia, joissa todetaan opettajien kokevan pedagogisen asiantuntijuuden jäävän sivummalle. Opettajien mielestä koulun tilojen suunnittelussa on ongelmakohtia. Koulun tilat on suunniteltu niin, että niitä pystyttäisiin tarvittaessa muuntelemaan, mutta haastateltavien mielestä se ei kuitenkaan käytännössä ole mahdollista, kun tilat ovat ahtaat ja epäkäytännölliset. Opettajat tulisikin ottaa nykyistä enemmän mukaan koulutilojen suunnittelutyöhön, jotta saataisiin mukaan pedagogista silmää siitä, mikä toimii ja mikä ei.

Tuloksista kävi ilmi, että siirtymävaihe ja totuttautuminen perinteisestä oppimistilasta avoimeen oppimistilaan vaati aikaa. Tämä viittaa siihen, että tyytyväisyys avoimiin

oppimistiloihin saattaa kasvaa kokemuksen kerryttyä ja uusien toimintatapojen vakiinnuttua. Samalla tulokset viittaavat siihen, että opetuksen toteuttaminen avoimissa oppimistiloissa edellyttää opettajilta uusien pedagogisten toimintatapojen omaksumista ja mukautumista tilan asettamiin vaatimuksiin.

Opettajien vastauksissa ilmeni mielenkiintoinen ristiriita: vaikka tiloihin liittyy opettajien mielestä vahvasti ongelmakohtia, kuten melun rasittavuus, tilojen muunneltavuus sekä ahtaat tilat, neljä viidestä opettajasta ei haluaisi palata takaisin perinteiseen oppimistilaratkaisuun. Tämä voisi viitata yhteisopettajuuden merkitykseen, sillä kaikkien näiden opettajien vastauksissa myös ilmeni yhteisenä tekijänä yhteisopettajuus, jonka opettajat kokevat merkittävänä voimavarana. Tulosten perusteella yhteisopettajuudella ja toimivalla työyhteisöllä näyttäisi olevan positiivinen yhteys siihen, että opettajat viihtyvät nykyisessä avoimessa oppimistilaratkaisussa. Tämä on linjassa Rytivaaran (2012, s. 62) havaintojen kanssa, joiden mukaan yhteisopettajuus saa opettajat rikkomaan perinteisen opettajuuden ja työnkuvan rajoja. Tutkimustulokset tukevat myös Hytönen-Ng:n ja kumppaneiden (2022) tutkimustuloksia, jossa korostetaan opettajien välisen yhteistyön merkitystä avoimissa oppimistiloissa, koska tilojen yhteiskäyttö ja äänimaisema edellyttävät opetuksen suunnittelua yhdessä.

Avoimista oppimistiloista on myös ollut paljon keskustelua mediassa. Yleisesti uutisointi ja erilaiset mielipidekirjoitukset luovat avoimista tiloista negatiivisen ilmiön. Vain hyvin harvoin mediakeskustelu avoimista tiloista on positiivissävytteistä. Toisaalta kriittinen keskustelu on tarpeellista, jos avoimiin tiloihin liittyy ongelmakohtia. Toimivat tilat edellyttävät sekä oppilaiden, mutta myös opettajien huomioimista.

Yhdessä haastattelukysymyksessä kysyttiin opettajien työkokemuksen määrästä avoimissa ja perinteisissä tiloissa. Vastausten perusteella neljällä opettajalla oli lähes saman verran, eli noin seitsemän vuotta työkokemusta avoimista oppimistiloista. Ainoastaan yhdellä haastateltavalla kokemusta oli vain yhden vuoden verran. Työkokemuksen määrä ei kuitenkaan näkynyt huomattavana erona haastateltavien vastauksissa.

5.2 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimukseen osallistuneiden määrä oli tässä tutkimuksessa melko pieni, jolloin haastatteluvastausten ja kokemusten määrä oli rajallinen. Haastatteluun osallistuneet opettajat olivat vapaaehtoisia, jolloin tutkijoilla ei ollut suoraa vaikutusta yksittäisten haastateltavien valintaan. Tutkijat kuitenkin valitsivat koulun, josta vapaaehtoisia haastateltavia opettajia kysyttiin. Tämän seurauksena vapaaehtoisista haastateltavista sattumalta kolme oli viidennen luokan opettaja. Lisäksi nämä kolme viidennen luokan opettajaa olivat yhteisopettajia keskenään. Tutkimuksen kannalta olisi voinut olla otollisinta, että kaikki opettajat olisivat olleet eri luokka-asteilta, jotta vastauksiin saataisiin enemmän vaihtelua. Toisaalta, vaikka opettajista kolme oli samalla luokka-asteella yhteisopettajia keskenään, heidän vastauksissaan ilmeni kuitenkin eroja. Kaikki tutkimukseen osallistuneet luokanopettajat olivat samasta koulusta, joten saatuja tuloksia ei voida yleistää muihin kouluihin, joissa avoimia oppimistiloja esiintyy.

Tutkimukseen osallistuneet opettajat omaavat kaikki kokemusta sekä perinteisestä että avoimesta oppimistilasta. Laadullisessa tutkimuksessa tiedonantajien tulee olla tarkkaan valittuja ja tarkoitukseen sopivia, eli tiedonantajilla pitää joko olla kokemusta tai tietoa tutkittavasta ilmiöstä (Tuomi & Sarajärvi, 2012, luku 3.4).

5.3 Arvio tulosten hyödyntämismahdollisuuksista

Tämän tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää useilla eri tavoilla. Tulokset korostavat yhteisopettajuuden merkitystä avoimessa oppimistilassa. Jotta tilan luomat mahdollisuudet toteutuvat, on koulun tuettava opettajien välistä yhteistyötä esimerkiksi varaamalla opettajille tarpeeksi aikaa suunnittelutyöhön, joka koskee avoimissa oppimistiloissa toimimista.

Tulosten mukaan opettajat toivoisivat enemmän tilaa muunneltavuudelle avoimissa oppimistiloissa. Olisikin tärkeää osallistaa opettajat mukaan suunnittelutyöhön koskien pedagogisia ympäristöjä, sillä he toimivat tiloissa päivittäin. Opettajat voisivat tuoda

suunnittelutyöhön näkökulmia, jotka vastaisivat opetuksen toteutukseen liittyviä käytännön tarpeita. Tällöin myös voitaisiin välttyä aineistossa esiin nousseilta epäkäytännöllisiltä tilaratkaisuilta.

Koska tähän tutkimukseen osallistuneet opettajat opettavat kaikki samassa koulussa, oli haastateltavilla yhteneväisiä mielipiteitä esimerkiksi tilojen ahtaudesta ja muunneltavuuden mahdollisuuksista. Jatkossa tutkimuksen otantaa voisi laajentaa siten, että tutkimukseen osallistuisi opettajia ympäri Suomen kouluista, joissa avoimet oppimistilat ovat käytössä. Näin saataisiin tietoa erilaisista kouluista, niiden arkkitehtuurista ja siitä mikä toimii ja mikä ei. Lisäksi tutkimusta voisi täydentää havainnoinnilla, jolloin tilojen hyödyntämistä ja opetuksen toteutusta voisi tarkastella konkreettisesti. Havainnointi myös toisi haastattelujen rinnalle uusia näkökulmia.

6 Lähteet

- Byers, T., Mahat, M., Liu, K., Knock, A., & Imms, W. (2018). Systematic Review of the Effects of Learning Environments on Student Learning Outcomes. Melbourne: University of Melbourne, LEARN. <http://www.ilet.com.au/publications/reports>
- Elo, S., Kajula, O., Kääriäinen, M., & Tohmola, A. (2022). Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. *Hoitotiede*, 34(4), 215–225. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128987/78028>
- Fingerroos, O., & Kokko, M. (2022). *Tutkimusetiikka ja hyvä tieteellinen käytäntö*. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_84087
- Fraser, B. J. (1998). Classroom environment instruments: Development, validity and applications. *Learning Environments Research*, 1(1), 7–34. <https://doi.org/10.1023/A:1009932514731>
- Fraser, B. J. (2012). *Classroom environment*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203125885>
- Fraser, B. J., Anderson, G. J., & Walberg, H. J. (1982). *Assessment of learning environments: Manual for Learning Environment Inventory (LEI) and My Class Inventory (MCI)* (3rd ed.). <https://eric.ed.gov/?id=ED223649>
- Granö, P. (2025). Miksi oppimisympäristö muuttui oppimaisemaksi? *Kasvatus & Aika*, 19(2), 113–125. <https://doi.org/10.33350/ka.149377>
- Grönfors, M. (2011). *Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät*. SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilka. https://vilka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf
- Happonen, H. (2002). Koulu opiskeluympäristönä. Teoksessa *Terveellisen ja turvallisen opiskeluympäristön laadun arvioinnin perusteet perusopetusta varten*. Opetusministeriö.
- Helsingin Sanomat. 11.2.2025. Helsinki ehti tehdä useita meluisia ”avo-konttori-kouluja” – Nyt tapahtuu täys-käännös. <https://www.hs.fi/helsinki/art-2000011007407.html> Viitattu 15.3.2026
- Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2023). *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö* (2. painos). Gaudeamus.
- Hirsto, L. (2022). Oppimisympäristöt tutkimuksen kohteena koulussa: Miten muuttuva maailma ja yhteiskunta on mukana? *Kasvatus*, 53(2), 200–202. <https://journal.fi/kasvatus/article/view/115927/68939>
- Hämeenaho, P., Koskinen-Koivisto, E., Mäkinen, M., & Väkeväinen, N. (2022). Havainnointi ja haastattelu. Teoksessa O. Fingerroos, K. Kajander & T.-R. Lappi (toim.), *Kulttuurien tutkimuksen menetelmät* (s. 179–205). Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. <https://doi.org/10.21435/tl.274>
- Hytönen-Ng, E., Pihlainen, K., Ng, K. & Kärnä, E. (2022). Sounds of learning: Soundscapes - teacher perceptions of acoustic environments in Finland's open plan classrooms. *Issues in Educational Research*, 32(4), 1421-1440. <http://www.iier.org.au/iier32/hytonen-ng.pdf>

- Kankaanranta, M., Mikkonen, I., & Vähähyppä, K. (2012). *Tutkittua tietoa oppimisympäristöistä*. https://www03.edu.fi/aineistot/oppimisymparistot/tutkittua_tietoa_oppimisymparistoista_VERKKO.pdf
- Kattilakoski, R. (2018). *Koulun toimintakulttuuri avautuvissa oppimistiloissa: Etnografinen tutkimus uuteen koulurakennukseen muuttamisesta*. https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_58031
- Keltikangas-Järvinen, L. (2023). Miten koulutuksen mallimaasta tuli laskevien tulostenmaa? *Seniorilääkäri*, 1, 14–18.
- Kemppainen, H. (2018). *Oppilaiden kokemuksia oppimistilasta ja työskentelystä uudistetussa avoimessa oppimisympäristössä* (Pro gradu -tutkielma). Jyväskylän yliopisto.
- Malinen, A. (2018). *Oppilaiden kokemat paikkatunteet avoimessa oppimisympäristössä* (Pro gradu -tutkielma). Tampereen yliopisto.
- Manninen, J., & Pesonen, S. (1997). Uudet oppimisympäristöt. *Aikuiskasvatus*, 17(4), 267–274. <https://doi.org/10.33336/aik.92461>
- Manninen, J., Ylilehto, H., & Opetushallitus. (2007). *Oppimista tukevat ympäristöt: Johdatus oppimisympäristöajatteluun*. Opetushallitus.
- Mattila, M., 16.8.2024. *Paljon parjattuja avoimia opetustiloja on kehitetty eteenpäin – tällaisia kouluja Suomeen rakennetaan nyt*. Yle Uutiset. <https://yle.fi/a/74-20100450> Viitattu 12.3.2026
- Mealings, K., Demuth, K., Buchholz, J., & Dillon, H. (2015). The effect of different open-plan and enclosed classroom acoustic conditions on speech perception in kindergarten children. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 138(4), 2458–2469. <https://doi.org/10.1121/1.4931903>
- Niemi, K. (2021). The best guess for the future? Teachers' adaptation to open and flexible learning environments in Finland. *Education Inquiry*, 12(3), 282–300. <https://doi.org/10.1080/20004508.2020.1816371>
- Niemi, K., Minkkinen, J., & Poikkeus, A. M. (2022). Opening up learning environments: Liking school among students in reformed learning spaces. *Educational Review*, 76(5), 1191–1208. <https://doi.org/10.1080/00131911.2022.2098927>
- Opetushallitus. (2014). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- Roiha, A., Polso, J., Mujiono, T., Sanino, D., & Paajanen, M. (2023). *Onnistu eriyttämisessä: Toimivan opetuksen opas* (2., uudistettu painos). PS-kustannus.
- Rytivaara, A. (2012). *Towards inclusion: Teacher learning in co-teaching*. Julkaisussa *Jyväskylä studies in education, psychology and social research* (453). Jyväskylän yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-4927-3>

Sigurðardóttir, A. & Hjartarson, T. (2016). The idea and reality of an innovative school: From inventive design to established practice in a new school building. *Improving Schools*, 19, 62-79. [10.1177/1365480215612173](https://doi.org/10.1177/1365480215612173)

Subban, P., & Round, P. (2022). Investigating teachers' perceptions of open plan classroom settings: A case of an innovative convention? *Issues in Educational Research*, 32(2), 721–745. <https://iier.org.au/iier32/subban.pdf>

Tuomi, J., Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos). Kustannusosakeyhtiö Tammi. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-04-0011-8>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Tyni, K. (2017). *Motivoiko luokkahuone? 5. luokan oppilaiden kokemuksia fyysisestä luokkahuonetilasta ja teknologisista oppimisvälineistä tavoiteorientaatioiden näkökulmasta* (Pro gradu -tutkielma). Turun yliopisto.

7 Liitteet

Liite 1 (haastattelukysymykset)

Haastattelukysymykset

Taustatiedot

1. Voisitko kertoa lyhyesti opetustaustastasi?
-
2. Kuinka monta vuotta sinulla on kokemusta avoimessa oppimistilassa opettamisesta? Entä perinteisessä oppimistilassa?
- Avoimessa vuoden
3. Kuinka monta oppilasta tämänhetkisessä koulussasi on? Entä kuinka monta oppilasta luokassasi on? 23, 2.
4. Miten kuvailisit koulun oppilaiden sosioekonomista taustaa?

Opetuskäytänteet

5. Miten kuvailisit opetustapasi muuttuneen siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen oppimistilaan? Äänenkäyttö, toiminnan muuttaminen muiden mukaan.
6. Millaisia pedagogisia mahdollisuuksia avoin oppimistila mielestäsi tarjoaa?
7. Onko perinteisessä oppimistilassa jokin piirre, jonka koet pedagogisesti toimivana tai jonka toivoisit löytyvän myös avoimesta oppimistilasta? SEINÄT

Oppilaiden työskentely

8. Millaisia eroja olet huomannut oppilaiden työskentelyssä avoimessa ja perinteisessä oppimistilassa? On levottomampia. Jopa rauhalliset.
9. Miten oppilaiden keskittyminen ja itsesäätely näkyvät eri ympäristöissä?
10. Koetko, että avoin oppimistila tukee tai haastaa eriyttämistä eri tavalla kuin perinteinen oppimistila?
11. Minkä tyyppisten oppilaiden tarpeita perinteinen oppimistila mielestäsi palvelee parhaiten? Entä avoin oppimistila?

Vuorovaikutus

12. Miten vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä eroaa avoimessa ja perinteisessä oppimistilassa?
13. Millaisia muutoksia olet huomannut oppilaiden välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä siirryttäessä perinteisestä oppimistilasta avoimeen oppimistilaan?
14. Miten koet melun sekä tilan jakamisen vaikuttavan opetukseen avoimessa oppimistilassa?

Opettajan rooli

15. Onko sinun roolisi opettajana muuttunut siirtyessäsi perinteisestä ratkaisusta avoimeen?
16. Millaisia uusia haasteita avoin oppimistila on tuonut opettajan työhösi?
17. Koetko avoimen oppimistilan vaikuttavan jotenkin työhyvinvointiisi verrattuna perinteiseen?

Yhteisopettajuus

18. Onko sinulla kokemusta yhteisopettajuudesta avoimessa oppimistilassa? Jos kyllä, niin millaisia kokemuksia?

Arviointi

19. Miten arviointi ja oppimisen seuranta eroavat avoimessa ja perinteisessä ympäristössä?
20. Miten erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden arviointi eroaa avoimessa ja perinteisessä ympäristössä?

Kokemukset ja kehitysideat

21. Koetko, että avoimen oppimistilan fyysiset ratkaisut, kuten tilojen muunneltavuus, kalustus ja akustiikka, tukevat tai vaikeuttavat opetuksen toteuttamista?
22. Muuttaisitko käytössäsi olevaa oppimistilaratkaisua? Jos kyllä, niin miten?
23. Onko sinulla vielä jotain muuta, mitä haluaisit sanoa tai kertoa omista kokemuksistasi?